

अर्धवार्षिक परीक्षा 2015–16

कक्षा – सातवीं

विषय – संस्कृत

समय : 3 घण्टा

पूर्णांक : 100

प्र.1 एक पद में उत्तर लिखिए।

(5)

1. पक्षिराजः कः अस्ति?
2. अनागतविद्यता कुत्रं अगच्छत्?
3. धीवराः जलाशयं कदा अगच्छत्?
4. स्वप्रकाशरहिताः के?
5. कदा चन्द्रस्य दर्शनं व भवति?
6. ग्रामः कस्मात् विरहिताः?
7. कदा संस्कृतदिवसः आयोज्यते?
8. लोकमान्य तिलकः कः अस्ति?

प्र.2 एक वाक्य में उत्तर लिखत—

(5)

1. प्रभाते धीवराः किं कृतवन्तः?
2. मत्स्यानां नामानि कर्तनः?
3. आकाशपिण्डेषु के के दृश्यन्ते?
4. सूर्यः परितः के नवग्रहाः परिभ्रमन्ति?
5. तिलकः किम् अघोषयत्?

प्र.3 प्रश्न बनाइए।

(5)

1. धीवराः मत्स्यात् जाते बद्धवा नेस्यन्ति?

2. उपग्रहा ग्रहं परितः परिभ्रमन्ति ।
3. पौर्णिमायां रात्रौ पूर्णचन्द्रस्य दर्शनं भवति?
4. कर्मशीलस्य सहायतां प्रभुः करोति ।
5. आकाशगङ्गायां नारायणातां अनेके समूहः वर्तन्ते ।

प्र.4 रिक्त स्थान भरिए—

(5)

1. वाहे .....के फले ।
2. तिलकः .....तिलकम्: इन माति ।
3. मीनः सुप्तेऽपि .....न निमीलयति ।
4. चन्द्रः ..... परिक्रामति ।
5. गणेशोत्सवः .....प्रारब्धः ।
6. मत्स्याः .....निवसन्ति स्म ।
7. व्याकरणनियमानां रक्षयिता..... ।

प्र.5 नीचे दिए अव्ययों के वाक्य बनाइये ।

(5)

नूनम्, एव, अपि, ज्ञाति, स्वः, शनैः, शनैः

प्र.6 नीचे दिए अव्ययों के वाक्य बनाइए ।

(5)

1. तस्यादिः = ...+..... ।
2. सच्चरित्रः = ...+..... ।
3. अन्यज्जताशयः .....+..... ।
4. निश्चयः .....+..... ।
5. शिवराजोत्सवः .....+..... ।
6. परमेश्वर : .....+..... ।

प्र.7 लकार में परिवर्तन कीजिए।

(10)

लङ्लकार	लट्लकार
1. अकुर्वन्	..... ।
2. अपठन्	..... ।
3. .... ।	खादति ।
4. अगच्छत्	..... ।
5. .... ।	पिबति ।
7. अकथयत्	..... ।
8. .... ।	करोति ।
9. अगृहन्त्	..... ।
10. प्राविरात्	..... ।

प्र.8 उचित मेल कीजिए।

(5)

1. वन्दे मातरम्	जनगणमनः
2. अपथं दूरयानश्च	त्रयः सिंहः
3. राष्ट्रमुद्रायाय्	पत्रम् ।
4. मयुराः	नयन् ।
5. न तस्यादिः न तस्यस्तः	राष्ट्रीयः पक्षी
6. राष्ट्रगानम्	बंकिमचन्द्र चट्टोपाध्यायः

प्र.9 विलोम पदों के मेल कीजिए।

(5)

“अ”	“ब”
1. उपरिभाग	दुःखस्य ।
2. सुखस्य	अशान्ते ।
3. शान्तेः	अपमानम् ।
4. सम्मानम्	अशुभम् ।
5. शुभम्	अद्योभागे ।

प्र.10 पूरा कीजिए।

(9)

क. ....विष्टामि बकः .....पङ्गः, दाता ..... व कृतिः ..... यत्त्वः, मौनने
.....मुनिः .....मूकः, सेव्य .....कः .....नृपतिः .....देवः ।

ख. सुप्त .....नेत्रे न निमीलयायि, जलस्य .....नित्य ..... मम
..... स्वजातिजीवाः ..... । नामर्धयं .....

प्र.11 अपनी पाठ्यपुस्तक के याद किये हुये कोई भी दो श्लोक संस्कृत में लिखो?

(5)

प्र.12 गणवाचक 20 से 60 तक संस्कृत में गणवाचक लिखो?

(5)

प्र.13 निम्न में से किसी एक विषय में संस्कृत में निबंध लिखो।

(5)

आजाद चन्द्रशेखरः / विद्यालयः

प्र.14 अपने मित्र को संस्कृत में पत्र लिखो।

(5)

प्र.15 उकारान्त स्त्रीलिङ्ग “धेनू” शब्दः विभक्ति प्रथमाः से सम्बोधनम्।

(5)

प्र.16 धातु रूप चलाओ—

पठ् — लङ् लकार।

गम् — लोट लकार।

भू — लट् लकार।

प्र.17 अपनी पाठ्य पुस्तक की कोई भी कहानी को संस्कृत में लिखो शिक्षा सहित।